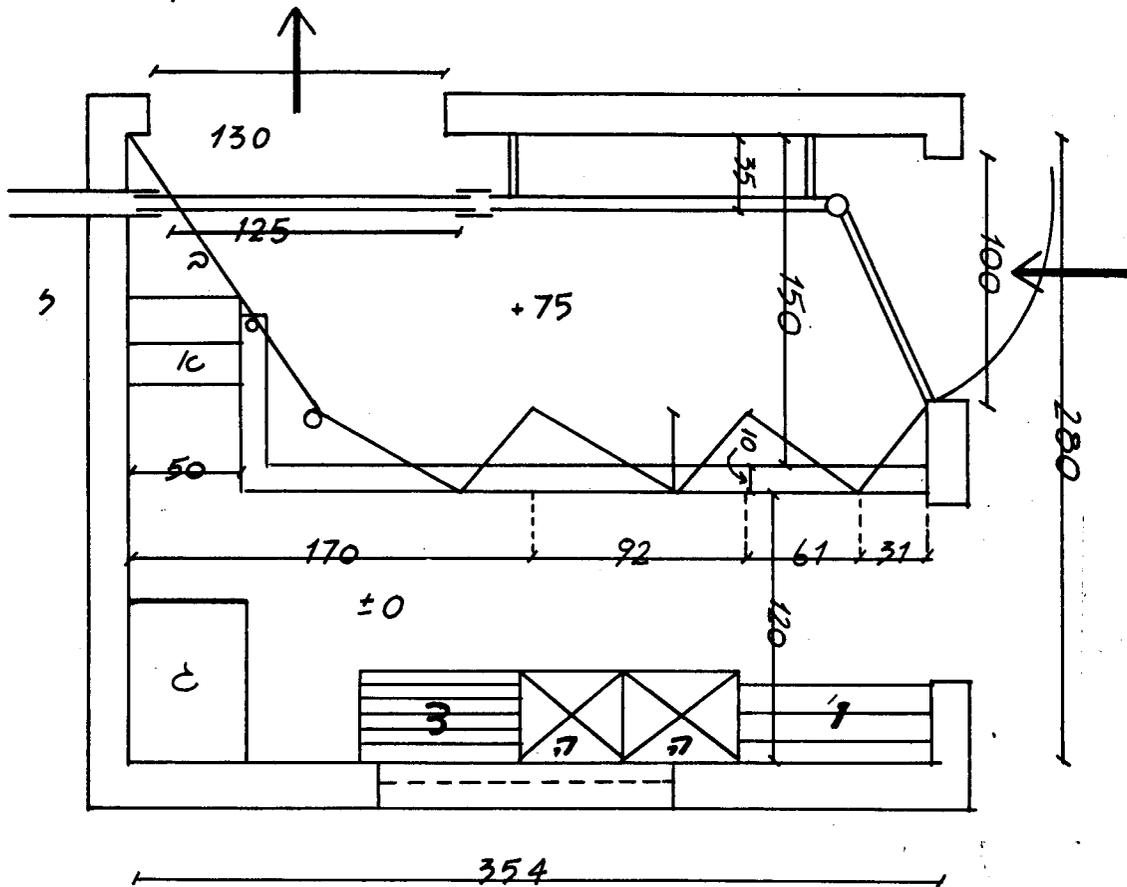


## מכון חליבה למשק המושבי

במקרים רבים נראה לי כפתרון רצוי ביותר מכל הבחינות — העמדת מספר פרות בשורה אלכסונית על דוכן חליבה, כעין „חצי-אידרה“ (חצי שדרת-דג) או „אידרה מצד אחד“. בצורה זו אפשר להעמיד, בבת אחת, 3, 4 או אף יותר פרות, הכל בהתאם לגודל העדר ולמקום הפנוי למטרה זו; ביחוד כשמדובר בהתאמת מבנה קיים. חצי-אדרה זו מצטיינת במיעוט עבודות המסגרות בשעת בנייתה ובנוחיות האחזקה. אין צורך בשערים המסובכים המצויים במכוני חליבה מטיפוס אדרה בעדרים הגדולים, כי בעדר הקטן אפשר להסתפק בשערים רגילים ופשוטים, ללא

הדרישה להקמת דוכן-חליבה מיוחד במשק המושבי הולכת וגוברת. הוקמו כבר מבנים כאלה בצורות שונות, ולעתים נשאלת השאלה: איזהו הטיפוס המתאים ביותר למשק הקטן? נדמה לי, שלגבי המשק הקטן אין לקבוע טיפוס אחיד שיתאים לכל משק ולכל התנאים. כלל מכוון בתכנון מכון חליבה במושב חייב להיות: השקעה קטנה ככל האפשר, תוך ניצול מאקסימאלי של המבנים הקיימים. טובה כל צורה המקלה על החולב והמאפשרת חליבה נכונה ומהירה בכלים הקיימים. אין במשק הקטן חשיבות רבה ל„חישובי-הספק“ מסובכים ומדוייקים.



תרשים למכון-חליבה במשק מושבי

מבנה דומה ל-4 פרות בשורה, יהיה שטחו הפנימי 12.49 מ"ר. במשטח החולב מחזיקים גם את כל הציוד ושם גם מטפלים בו. הארכת צינור רות הגומי של מערכת החליבה מאפשרת חליבה נוחה לתוך דלי המכונה המוצב במשטח החלב, או על רצפתה או על פיגום מוגבה; ואף אפשר להרכיב את מכסה היחידה ישר על כד משלות המוצב במשטח החולב.

הערות לפרטי המבנה (הסברת סימנים בתרשים):  
 א. במקרה שתיבנה פה מדרגה (אשר אינה הכרחית) כדי לעלות ממשטח החולב אל הדוכן, תורכב הגדר ב' כך שאפשר יהיה לפתוח פתח צר למעבר.

- ג. מכונת החליבה (משאבה, מנוע וכו').
- ד. מדף לכלי החליבה.
- ה. כיוורים.

ו. מדף או פיגום להחזקת כדים, דליים וכו'.  
 ז. כתכנית אלטרנטיבית: אפשר לפתוח פתח ליציאת הפרות פה במקום בקיר הצדדי.

חי הברון  
 ה. מ. ב.

מנופי פתיחה וסגירה "מרחוק". אפשר אף לוותר על שער קדמי ולהחליפו בצינור סגירה המוכנס ונע בתוך צינור שני.

המידות הדרושות הן:

1. אורך המבנה:  
 לפרה הראשונה בשורה — 170 ס"מ  
 לכל פרה נוספת — 92 "
2. רוחב המבנה:  
 הדוכן מהקיר אל המעקה — 150 "  
 המעקה לאורך הדוכן — 10 "  
 משטח החולב — 120 "
3. גובה הדוכן מעל למשטח החולב — 75 "  
 (אם הבניין הוא נמוך ואינו מאפשר הגבהת עמדת הפרות עד לגובה של 75 ס"מ, אפשר להסתפק ב-65 ס"מ).  
 בהתאם למידות הנ"ל אפשר להקים מכון חליבה זה ל-3 פרות בשטח של 9.91 מ"ר (מידות פנים), לפי מימדים דלהלן:  
 אורך פנימי —  $170 + 92 + 92 = 354$  ס"מ  
 רוחב —  $150 + 10 + 120 = 280$  ס"מ

**מנות גרושות של מזון מרוכז לא תגדלנה תנובתן של פרות גרועות**

ביטאון המכללה לחקלאות במישיגאן קובע כי שפע מזון מרוכז לא יהפוך פרות גרועות לגבוהות תנובה.

למרות שמזון מרוכז מכון בעיקר להזנתן של פרות גבוהות תנובה אין פירושו של דבר שמזון זה אינו יכול למלא חלקית את מקומה של השחת במנת המזון הרגילה לפרות חלב.

אולם משהגיעה פרה לקצה גבול כושר הנבחה יש להגיש לה מנה המכילה כלל חומרי-מזון נעכלים (TDN) בכמות שתספק את צרכיה, ולא יותר. במקרה שאמנם מגישים מזון מרוכז כתחליף חלקי לשחת, יש לעשות זאת חוץ חישוב תכולת כלל חומרי-המזון הנעכלים, ולא לאבס את המזון המרוכז באורח חפשי.

**פחות ופחות פרות מניבות יותר ויותר חלב**

משקי החלב האמריקאים מוכיחים בימינו אלה כושר, העולה על כל הידוע מן העבר, להפיק כמויות חלב גדולות והולכות ממספר קטן והולך של פרות. בשנת 1960 עלתה תנובת החלב השנתית הממוצעת בפעם הראשונה בהיסטוריה על 3170 ק"ג, בעוד שמספר הפרות החולבות המשיך לרדת והגיע לפחות 17.5 מיליון ראש. לעומת זה תנובת החלב הכללית עלתה ל-60 מיליארד ק"ג.

אוכלוסיית ארצות הברית מגיעה ל-180,000,000 בקירוב; כלומר — בארצות הברית יש כמעט פרה אחת לקצת יותר מ-10 נפשות.